

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут післядипломної педагогічної освіти
Бібліотека

**Серія «Ювіляри
Університету»**

Випуск 3

Олександр Павлівна Глазова

Біобібліографічний покажчик

Київ 2011

ББК 91.9:74
УДК 016:37
Б 82

Упорядники :	<i>Нікончук А. В.</i> , завідувач філії № 1 бібліотеки Київського університету імені Бориса Грінченка <i>Острікова Н. В.</i> , провідний бібліограф бібліотеки Київського університету імені Бориса Грінченка <i>Поперечна Л. А.</i> , заступник директора бібліотеки Київського університету імені Бориса Грінченка
Науковий редактор	<i>Зотова В. А.</i> , директор бібліотеки Київського університету імені Бориса Грінченка
Бібліографічний редактор	<i>Острікова Н. В.</i> , провідний бібліограф бібліотеки Київського університету імені Бориса Грінченка
Літературний редактор	<i>Коваленко Л.Т.</i> , старший викладач кафедри методики мов та літератури Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка
Комп'ютерний дизайн і верстка	<i>Поперечна Л. А.</i> , заступник директора бібліотеки Київського університету імені Бориса Грінченка
Відповідальний за випуск	<i>Зотова В. А.</i> , директор бібліотеки Київського університету імені Бориса Грінченка

Олександра Павлівна Глазова : біобібліографічний покажчик / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, Ін-т післядиплом. пед. освіти, Б-ка Київ. ун-ту ім. Б. Грінченка ; упоряд. : А. В. Нікончук, Н. В. Острікова, Л. А. Поперечна ; наук. ред. В. А. Зотова ; бібліогр. ред. Н. В. Острікова ; літ. ред. Л. Т. Коваленко ; комп'ют. дизайн та верстка Л. А. Поперечна ; відповід. за вип. В. А. Зотова. – К. : [Київ. ун-т ім. Б. Грінченка], 2011. – 44 с. – (Сер. "Ювіляри Університету" ; Вип. 3).

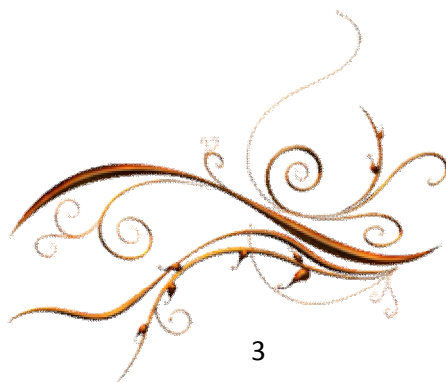
Біобібліографічний покажчик продовжує серію "Ювіляри Університету" і присвячений Олександрі Павлівні Глазовій – кандидату педагогічних наук, доценту, заступнику директора Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.

У покажчику подано бібліографію наукових праць науковця за період з 1991 по 2010 рік. Це підручники та навчально-методичні посібники, методичні рекомендації, навчальні програми, публікації у фахових періодичних виданнях.

Покажчик адресовано науковцям, фахівцям української мови, викладачам вищих навчальних закладів, аспірантам, студентам, учителям і всім тим, кого цікавлять питання методики викладання української мови.

Олександра Павлівна Глазова –
кандидат педагогічних наук, доцент,
заступник директора
Інституту післядипломної педагогічної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка

Вельмишановна Олександро Павлівно!

Щиросердно вітаємо Вас з ювілейним днем народження. Ваша плідна праця на освітянській ниві – це зразок служіння нашій країні, її народові.

Бажаємо успіхів, творчого горіння, яскравих ідей і міцного здоров'я для втілення всіх творчих і наукових задумів у великій справі Вашого життя – плеканні успішного учня й висококваліфікованого вчителя-словесника.

Нехай барвистими квітами буде встелена Ваша життєва дорога і вічно прихильним Українське Слово, служінню якому Ви присвятили все своє життя. Хай відкриває воно Вам свої таємниці й цікавинки, а Ви щедро поділитесь ними з усіма, хто шанує рідне слово й потребує вогню Ваших думок. Нехай ясніє для людей енергія Вашого розуму й любові та розгорається з новою силою вогонь українолюбства, наснаги і творчості.

Щиро бажаємо Вам творчого довголіття, аби втілити все задумане, спробувати себе у ще не знаному. Очікуємо нових праць і видань, що плекатимуть покоління вільних і самодостатніх українців.

**Колектив бібліотеки
Київського університету
імені Бориса Грінченка**

Зміст

Від упорядників.....	6
Розділ I. Зріднилася навіки з українським словом.	
Творчий портрет Олександри Павлівни Глазової.....	8
Вітренко Р. Дві зустрічі з Олександрою Глазовою (уривки із статті)	8
Відкритий всесвіт Олександри Глазової	10
Вітальні рядки до ювілею.....	13
Розділ II. Науково-методичні студії О. П. Глазової. Показчик науково-методичних праць	20
2.1. Дисертація та автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук	20
2.2. Підручники для загальноосвітньої школи.....	20
2.3. Програми факультативних курсів.....	22
2.4. Навчально-методичні посібники.....	23
2.5. Публікації у фахових виданнях, тези виступів на наукових конференціях.....	30
Розділ III. Матеріали про науково-педагогічну діяльність О. П. Глазової.....	42
Розділ IV. http://www.glazova.org.ua/ Для вчителів української мови. Сайт О. П. Глазової.....	43

Від упорядників

Третій випуск біобібліографічного покажчика серії «Ювіляри Університету» присвячено Олександрі Павлівні Глазовій, кандидату педагогічних наук, доценту, заступнику директора з науково-методичної роботи Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.

Майже сорок років Олександра Павлівна присвятила педагогічній справі, двадцять із яких віддано Інституту післядипломної педагогічної освіти. Вона — автор численних підручників і посібників рідної мови, головний редактор щомісячника «Методичні діалоги — газета для вчителів української мови».

У покажчику представлено творчий доробок ювіляра за період із 1991 по грудень 2010 року. Це підручники та навчально-методичні посібники, методичні рекомендації, навчальні програми, публікації у фахових періодичних виданнях, які презентують Олександрі Павлівні як знаного науковця й компетентного педагога в галузі методики навчання української мови в загальноосвітніх навчальних закладах.

Біобібліографічний покажчик складається із чотирьох розділів.

У *Розділі I* «Зріднилася з українським словом» — вітальні слова колег, учителів столичних шкіл, редакторів видавництва, з якими вже багато років працює Олександра Павлівна.

Розділ II «Науково-методичні студії О. П. Глазової» містить перелік наукових і науково-методичних праць, згрупованих за п'ятьма підрозділами: дисертація та автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук; підручники для загальноосвітньої школи; програми факультативних курсів; навчально-методичні посібники; публікації у фахових виданнях і тези доповідей на наукових конференціях. Представлені матеріали дають уявлення читачеві про науковий і творчий шлях учителя, викладача, науковця Олександри Глазової. У межах кожного підрозділу документи розміщено в певних хронологічних рамках за алфавітом.

У *Розділі III* представлено матеріали про науково-педагогічну діяльність ювіляра.

Розділ IV репрезентує авторський сайт Олександри Павлівни на порталі Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.

При підготовці покажчика використано фонди бібліотеки Київського університету імені Бориса Грінченка та особистий архів Олександри Павлівни Глазової.

Видання подано за українською абеткою. Видання, не переглянуті *de visu*, позначені астериксом (*).

Бібліографічний опис праць здійснено згідно з чинними стандартами ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання», ДСТУ 3582-97 «Скорочення слів в українській мові в бібліографічному описі».

Допоміжний апарат покажчика представлено:

- *статтею від упорядників;*
- *схемою групування матеріалу (за змістом).*

Висловлюємо щиру подяку Олександрі Павлівні за активну участь у підготовці покажчика та надані матеріали.

Розділ I.

Зріднилася з українським словом. Творчий портрет Олександри Павлівни Глазової

ДВІ ЗУСТРІЧІ З ОЛЕКСАНДРОЮ ГЛАЗОВОЮ

— Це ж Глазова. Дуже неординарна й ерудована вчителька. Принесла матеріал. Одразу готуватиму в наступний номер, бо уроки-казки – то методична новинка. Діти в захопленні від них. Ліс рук. Досить рідкісне для нашої школи явище – навчання мови з радістю.

За таких обставин восени 1981 року я вперше побачила Олександрю Глазову. Доти в редакцію вона не заходила. Це вже трохи згодом стала постійною авторкою, статті якої одразу здобули в наших читачів найвищу оцінку, бо були глибокі за навчальним і пізнавальним змістом, давали вчителеві надзвичайно актуальний, цікавий дидактичний матеріал із потужним виховним потенціалом, відзначалися своєрідною методикою та підходом до вивчення мови. Здавалося, Олександра Павлівна заповзялася зруйнувати усталене, нав'язане вченими людьми й авторами тодішніх шкільних підручників уявлення про академічні, затеоретизовані, прісні, тенденційні уроки мови, на яких учні постійно нудьгують і чекають спасенного дзвінка. І таки довела своїми розробками, що ті сірі, позбавлені живого вогню творчості уроки можуть перетворитися в захоплюючі мандрівки в багатющу країну – мову, де школярів чекає безліч малих і великих відкриттів і пригод. Саме публікацією про неординарні уроки й дебютувала в нашому журналі Олександра Павлівна Глазова – «Твір-оповідання на основі почутого з обрамленням».

...Від розробки окремих тем Олександра Павлівна згодом перейшла до реалізації дуже складного завдання – підготувати матеріали до уроків української мови для кожної паралелі. Разом зі своєю колегою з Київського

міжрегіонального інституту вдосконалення вчителів ім. Бориса Грінченка методистом Тетяною Василівною Косян вони з 1993 року розпочали друк таких навчально-дидактичних матеріалів. Це неймовірно кропітка робота. Але як допомагали ці матеріали вчителям саме в час кардинальних змін у долі нашої країни, у період становлення державної незалежності!

З тієї першої пам'ятної зустрічі багато води сплило, а в журналі з'явилося до 50-ти солідних, ґрунтовних публікацій Олександри Павлівни. Вона часто бувала в нашій редакції. І не гордовита чи сувора, а щира, всерозуміюча, співчутлива, з почуттям гумору і нещадної самокритики сучасна жінка. Сентиментальність і романтичність, що так притаманні українським філологам, їй не властиві. Зате легка, інтелігентна, але все ж ущиплива іронія завжди з нею. А ще постійно присутнє невдоволення собою, занижена оцінка зробленого. Не зрозуміло, чи це самозахист, чи вічний сумнів. Те й інше, як на мене, — ознаки людей мудрих, творчих, які вчать все життя. Здається, ця жінка зовсім не користується займенником «я», натомість високо оцінює добру роботу інших, прекрасно розуміє проблеми своїх колег-вчителів, уболіває за них, дуже цінує кваліфікованих ділових людей, справжніх майстрів своєї справи. Бо сама така і знає, як це нелегко. Про себе говорити не любить і слухати не хоче.

Олександра Павлівна — одна з тих не дуже численних подвижників, які не декларують своїх патріотичних намірів, а терпляче й самовіддано працюють, добре усвідомлюючи, що, як писав Франко, «слави нам не буде, ні пам'яті від людей...»

Раїса Вітренко

(Уривки із статті: Дивослово. – 1997. - № 5-6. – С. 48-49)

ВІДКРИТИЙ ВСЕСВІТ ОЛЕКСАНДРИ ГЛАЗОВОЇ

Кожен із нас будує свій світ і всесвіт, ще в дитинстві чи юності вирішуючи, наскільки відкритим, доступним і корисним він буде для тих, хто поряд, на які цінності орієнтуватиметься, з якими драконами людської психології змагатиметься.

Світ, що відкриває всім нам кандидат педагогічних наук, заступник директора Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Б. Д. Грінченка Олександра Павлівна Глазова, не має меж. Він дає можливість кожному відчувати себе не «коліщатком і гвинтиком» системи, а її творцем і захисником.

Його можна назвати навіть всесвітом, бо, не маючи кордонів, заборон і стереотипів, він щодня відкриває нові обрії методичної, гуманістичної, інформаційної, жіночої, людської свідомості, навчаючи кожного креативного, зацікавленого погляду на світ, переконуючи, що в українській освіті є майбутнє і за нього варто боротися, а ті, хто присвятив себе школі, методиці, учительству, — не аутсайтери — переможці в змаганні з жорсткою дійсністю становлення незалежної держави.

У центрі цього всесвіту — унікальна особистість, яка все своє життя допомагає іншим перемагати.

Успішна студентка непрестижного на той час факультету української філології Київського педагогічного інституту імені О. Горького, яка читала маловідомих зарубіжних авторів і звільнялася від стереотипів, що склалися навколо образу вчительки української словесності.

Оригінальна вчителька української мови та літератури, про уроки і зовнішність якої ходили легенди, а лінгвістичні казки, складені нею, роками переповідали своїм знайомим російськомовні батьки її учнів.

Відомий і улюблений автор дидактичних посібників, різноманітних матеріалів до уроків, легендарного «Кольорового слова», основною ознакою яких була найвища якість розумного і вдумливого добору кожного тексту (недаремно на них виховано не одне покоління вчителів-словесників України, які саме за допомогою цих матеріалів навчилися відповідально ставитися до кожного уроку, кожного слова).

Перший співавтор серії підручників нового покоління з рідної (української) мови для 5-10 класів (видання 2005-2010), незмінних переможців Всеукраїнського конкурсу підручників, в основу яких покладено ідею громадянського виховання школярів, подання матеріалу в цілісному методологічно-культурологічно-лінгвістичному контексті і за якими з радістю навчаються сотні тисяч українських школярів.

Головний редактор «Методичних діалогів — газети для вчителів української мови», у концепції якої закладено ідею вільного, не обмеженого стереотипами мислення та відвертого професійного спілкування.

Людина, яка щодня із захопленням (бо інакше не вміє працювати й жити) шукає нові шляхи для того, щоб на кожному уроці відбувався процес становлення й виховання вчителя та учня як особистостей, що вміють самостійно мислити, поважати навколишній світ і творити гідне життя.

Кажуть, що творча людина планує, а креативна — здійснює. Вітаючи високошановну Олександру Павлівну з черговим небов'язковим ювілеєм, який, непомітно підкрадаючись, відбирає час від такої цікавої роботи, ми бажаємо їй гармонійного поєднання творчості та креативності, поваги і любові, здоров'я й бадьорості духу, правильної методики і методології у свіжості сприйняття навколишньої дійсності.

Від імені методичної громади вчителів-словесників України щиро дякуємо Вам, Олександро Павлівно, за можливість відчувати себе частиною безмежно доброго Вашого всесвіту, жититися від нього такою необхідною впевненістю в завтрашньому дні й можливістю гідно реалізуватися на своїй землі, знайшовши себе і відчувши свою неповторність у рідному слові на уроці української мови.

З щирою повагою і надією на подальшу співпрацю,
редакція науково-методичного і літературно-мистецького журналу
«Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах»;
газети «Методичні діалоги»;
колектив видавництва «Педагогічна преса»

Вітальні рядки до ювілею

Шановна Олександро Павлівно!

Прийміть щиросердечні вітання з нагоди ювілею!

Так уже заведено здавна, що дні народження мимоволі навіюють ювілярові роздуми про щастя і сенс життя, а колегам — дають привід висловити думки, які за щоденними клопатами часто не встигаємо сказати.

Для колективу нашого Інституту Ви, Олександро Павлівно, — взірць вишуканого стилю в усьому: у вчинках, наукових працях, одязі. Недаремно кажуть, що характер людини творить її долю. Сильний, вольовий характер сформував Вас як особистість і став запорукою всіх життєвих досягнень. Думаємо, що Ви — щаслива людина, адже займаєтеся своєю улюбленою справою. Ваш професіоналізм, багаторічна послідовна та наполеглива праця зробили вагомий внесок у розвиток педагогічної освіти, забезпечили повагу серед колег. Пишаємося тим, що нам випала можливість працювати з Вами і разом досягати професійних висот.

У цей сонячний весняний день зичимо, щоб доля дарувала Вам добро і щастя, міцне здоров'я та достаток, а віра, надія й любов були вірними супутниками на Вашому життєвому шляху. Нехай тепло і затишок родинної оселі надійно захищають від негараздів, а в майбутньому на Вас чекає ще багато наповнених корисними справами і земними радощами років.

З глибокою повагою,
колектив Інституту післядипломної педагогічної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка

РОЗДУМИ З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ... АЛЕ НЕ ПАНЕГІРИК

Поряд з Олександрою Павлівною працювати дуже складно, тому що усвідомлюєш, що маєш честь працювати з фахівцем унікальним у масштабах усієї України. Для нас, колег, вона — людина енциклопедичних знань, ерудованості, професіоналізму й працездатності. Вона — можна сказати без перебільшення — є цілою епохою в методичній науці нашої країни. Олександра Павлівна має свою думку про факти й теорії, щедро ділиться з колегами новими ідеями й задумами. За Олександрою Павлівною ніколи не встигаєш: вона завжди на крок попереду.

Для вчителів української мови та літератури Олександра Павлівна — перший порадник, помічник і Вчитель. Глазова нині — це вже своєрідний бренд. Продукцію може скопіювати конкурент — бренд же унікальний. Продукція О. Глазової не може застаріти, вона поза часом. За її підручниками й посібниками вже вивчилося ціле покоління українців нашої держави. Науково-методичні напрацювання Олександри Павлівни відзначаються науковістю, глибиною, мудрістю й практичною доцільністю. І якби нагороди і звання присвоювали за народним визнанням, то Олександра Павлівна вже давно була б і «Народним учителем», і академіком, і орденоносцем.

З Вами, Олександро Павлівно, працювати дуже легко. Ви вмiєте оцінити й підтримати колег, їхні старання, не боїтеся стати на захист кожного, хто потребує підтримки. Самокритична й вимоглива до себе, Ви вмiєте бути поблажливою до якихось недоліків інших, ненав'язливо й делікатно спрямовувати кожного в роботі. Які б не виникали труднощі, який би песимізм не навіювали деякі події в житті, у Вас є єдиний рецепт: «Треба працювати, протиставляти невігластву й цинізму якісний і вартісний український продукт, а час усе розставить по своїх місцях». Така позиція — це позиція справжнього патріота й сильної особистості.

Переказують бувальщину, що колись Уїнстон Черчилль, виступаючи перед студентами, виголосив промову, яка складалася тільки з п'яти слів: «Ніколи. Ніколи. Ніколи. Не здаватися». Це був його девіз. Так само й Ви, Олександро Павлівно, гідно торуєте свій життєвий шлях, не схиляючись перед труднощами й невдачами.

Тож сьогодні, у день народження, від усього серця вітаємо Вас із ювілеєм. Нехай довгими й щасливими будуть літа, хай щедрою буде доля на здоров'я, успіхи, тепло людських сердець, любов рідних і близьких.

З глибокою повагою,
співробітники кафедри методики мов і літератури
Інституту післядипломної педагогічної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка

ЦЕЙ ДЕНЬ У СВІТОВІЙ ІСТОРІЇ

12 березня ...року...

...у Швеції піднімають державний прапор на честь королеви (між іншим, синьо-жовтий).

...у Японії й Китаї святкують день води й дерев.

... народилися такі мислителі, як український науковець, філософ і мислитель Володимир Вернадський та англійський філософ Джордж Берклі.

... народилася Олександра Павлівна Глазова!!!

Остання історична подія цілком закономірна й логічна в переліченому вище ряду: харизма сильного керівника, скромність, природність та інтелігентність, мудрість філософів — усі ці якості поєднує в собі наша ювілярка.

Шановна Олександро Павлівно! Ювілей – це не фініш, а тільки старт. Збагачена життєвим досвідом і знаннями, людина проживає кожне наступне десятиліття більш цілісно і продуктивно, ніж попереднє. Особливо ця теза стосується творчої й обдарованої особистості.

Тож у день народження дозвольте висловити Вам найщиріші побажання життєвого і творчого довголіття, здоров'я, активності, радості від великих і маленьких подій, які даруватиме Вам світ.

З повагою,
колектив кафедри методики суспільно-гуманітарної освіти та виховання
Інституту післядипломної педагогічної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка

НАШІЙ ОЛЕКСАНДРІ ПАВЛІВНІ

У кожного з нас є своя улюблена пора року. І все ж одна з них навіює особливе хвилювання, очікування чогось світлого, чистого. Мова йде про весну, а саме про її перший місяць, коли непомітно зникають кучугури снігу, на осонні прокльовується перша зелена травичка, повітря дихає свіжістю й теплом. Не дивно, що саме навесні народжуються такі жінки, як Ви, шановна Олександро Павлівно.

Коли згадуєш про жінку, подумки її уявляєш із квітами, що дивують нас багатством видів, форм, барв, чарують своєю неповторною красою. У день Вашого народження, Олександро Павлівно, ми даруємо Вам величезний букет із мальв, чорнобривців, нагідок, жоржин, калини — квітів, що уособлюють нашу державу, служінню якій Ви присвятили все своє життя.

Ми бажаємо Вам тепла, лагідного сонця, доброти від людей. Нехай життя буде довгим і світлим, нескінченно розкриває для Вас свою величність, про яку говорила мати Тереза:

Життя – це краса — милуйтеся нею.

Життя – це блаженство — відчуйте його смак.

Життя – це кохання — насолоджуйтеся ним.

Життя – це таємниця — пізнайте її.

Життя – це боротьба — витримайте її.

Життя – це щастя — творіть його.

Життя – це пісня — доспівайте її до кінця.

Життя – це життя — боріться за нього.

Дорога Олександро Павлівно, нехай оптимізм і творча енергія ніколи не полишають Вас.

Із глибокою повагою до Вас
Ваші колеги, викладачі та методисти
кафедри методики й психології дошкільної і початкової освіти
Інституту післядипломної педагогічної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка

Вельмишановна Олександро Павлівно!

Сердечно вітаємо Вас із ювілеєм!

У перекладі з грецької ім'я Олександра означає захисниця людства, у ще давнішій інтерпретації — та, що запалює.

Досі астрологи ще не визначилися з тим, який зв'язок існує між людиною та її іменем: ім'я впливає на долю людини чи сама доля вибирає людині ім'я. Але в одному вони всі мають рацію: нічого не буває випадковим. Наша ювілярка рішуча, розумна й дотепна, як і всі жінки з ім'ям Олександра. Вона відзначається розвиненою уявою, аналітичним мисленням і неймовірною цікавістю. Саме ці якості забезпечують Олександрі Павлівні секрет її творчої молодості й успішність у всіх справах. Але нехай не розраховують на успіх ті, хто хоче вплинути на Олександрю Павлівну з позиції сили!

Сили Вам, мужності, здатності ще довгі роки запалювати серця людей на добро й великі справи! Зичимо Вам, Олександро Павлівно, міцного здоров'я, надзвичайних професійних звершень і звичайного родинного щастя!

З повагою, колектив кафедри
методики природничо-математичної освіти і технологій
Інституту післядипломної педагогічної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка

* * *

Є люди, які щоденно самовіддано роблять свою справу.

Є люди, які вивищують цю справу, залишаючись у тіні самі.

Є люди, на яких можна покластися у будь-яких, навіть найскладніших, життєвих ситуаціях.

Саме ці люди «пруть плуга» освіти, сіють розумне, добре, вічне, аби наші нащадки мали щедрий ужинок хліба духовного...

Саме до таких людей належить Олександра Павлівна Глазова – кандидат педагогічних наук, доцент, заступник директора Інституту післядипломної педагогічної освіти, ювілей якої ми відзначаємо в ці дні.

Скільки її пам'ятаю, улюбленим у неї був вислів: «Треба справу порати».

*Тож прийміть, **дорога Олександро Павлівно**, найщиріші вітання й найсердечніші побажання. Дай Вам Боже багатьох-багато літ «порати» українську освітянську справу на благо Сьогодні та Прийдешнього.*

З глибокою повагою,
Юрій Ковбасенко,
завідувач кафедри теорії, історії та
методики викладання зарубіжної літератури
Гуманітарного інституту
Київського університету імені Бориса Грінченка

УЧИТЕЛЮ ВЧИТЕЛІВ – ІЗ ЛЮБОВ'Ю І ВДЯЧНІСТЮ

У березневу провесінь, коли небо от-от проріжуть журавлині ключі, несучи з далеких країв і свою пісню, і запах березових бруньок, наша колега й наставник Олександра Павлівна Глазова презентує своє повноліття. Повірте, Олександро Павлівно, для нас, учителів української мови та літератури, Ви — незаперечний авторитет. Своїми науковими працями, підручниками й посібниками Ви йдете до педагога від самого ж таки педагога, знаючи його потреби й можливості. Ми переконані, що не було б глибокого діалогу науковця О. Глазової з вчителями-словесниками, якби не всесильний досвід учителя-практика, що розпочинав свою педагогічну діяльність у стінах звичайної загальноосвітньої школи.

Визначальною рисою Вашої, Олександро Павлівно, роботи науковця і вчителя є відсутність усталених штампів: підручниками, посібниками чи науковими статтями Ви даєте волю вчительській інтерпретації. Ваш науковий доробок – це дотик до дитячої душі й творчих струн учителя.

Почуття гумору, відчуття запаху слова є прикметною ознакою Вашого спілкування з колегами та вчителями чи то на сторінках наукових праць, чи то в щирому, теплому діалозі.

Дорога Олександро Павлівно! Нехай високе березневе піднебесся завжди тримає Вас на батьківській землі, а земля дає силу для служіння світу великому і багатоликому.

З глибокою любов'ю й повагою Ваші шанувальники,
учителі української мови та літератури м. Києва

Розділ II.

Науково-методичні студії О. П. Глазової

Покажчик науково-методичних праць

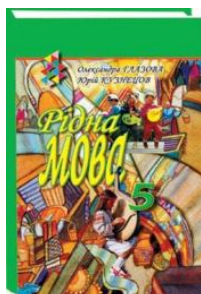
«Праця педагога – це щось середнє між працею шахтаря і космонавта: треба тяжко копати вглибину, перевертаючи брили, але й злітати вгору, бо діти ж літають у сні і в думках, «бачити небо над головою», як писав незабутній Довженко. Кожен на своєму місці має відповідати за себе і свою роботу. Тоді припиниться цей страшний безлад, який нині править бал скрізь».

Олександра Глазова

2.1. Автореферат та дисертація

1. Перспективність і наступність у формуванні текстотворчих умінь в учнів початкових і 5 класів загальноосвітньої школи: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Ін-т педагогіки АПН України. – К., 1999. – 165 с.*
2. Перспективність і наступність у формуванні текстотворчих умінь в учнів початкових і 5 класів загальноосвітньої школи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 "Теорія та методика навчання української мови" / Ін-т педагогіки АПН України. – К., 1999. – 18 с.*

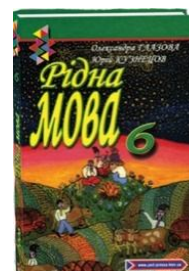
2. 2. Підручники для загальноосвітньої школи

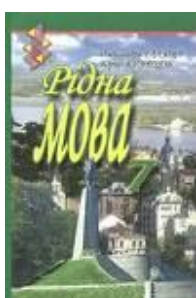
3. Рідна мова : підручник для 5 класу загальноосвітніх навчальних закладів / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов. – К. : Освіта України, 2005. – 288 с.

Підручник-переможець Всеукраїнського конкурсу підручників для 12-річної школи, підготовлений із урахуванням вимог особистісно орієнтованого навчання і розрахований на сучасного п'ятикласника — розвинену, допитливу, творчу особистість. Підручник пройшов апробацію і затверджений МОН України як стабільний для 5 класу 12-річної школи.

4. Рідна мова : підручник для 6 класу загальноосвітніх навчальних закладів / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов. – К. : Педагогічна преса, 2006. – 288 с.

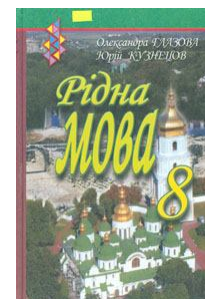
Підручник-переможець Всеукраїнського конкурсу підручників для 12-річної школи концептуально продовжив систему підручників нового покоління, в основі якої – спеціальна розробка педагогічних функцій усіх елементів, спрямованих на формування стійких мовленнєвих компетенцій особистості та розвиток її творчих спроможностей. Підручник пройшов апробацію і затверджений МОН України як стабільний для 6 класу 12-річної школи.

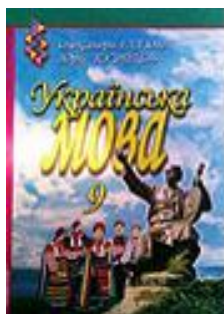
5. Рідна мова : підручник для 7 класів загальноосвітніх навчальних закладів / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов. – К. : Зодіак-ЕКО, 2007. – 288 с.

Підручник став переможцем на Всеукраїнському конкурсі підручників для 7 класу в 2007 році. Він є концептуальним продовженням системи підручників нового покоління, в основі якої-спеціальна розробка педагогічних функцій усіх елементів, спрямованих на формування стійких компетенцій мовної особистості, розвиток творчих навичок відповідно до чинної програми. Має гриф "Рекомендовано Міністерством освіти і науки України".

6. Рідна мова : підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів / **Глазова О. П.**, Кузнецов Ю. Б. – К. : Зодіак-ЕКО, 2008. – 240 с.

Підручник є концептуальним продовженням системи підручників нового покоління, в основі якої-спеціальна розробка педагогічних функцій усіх елементів, спрямованих на формування стійких компетенцій мовної особистості, розвиток творчих навичок відповідно до чинної програми. Має гриф "Рекомендовано Міністерством освіти і науки України".

7. Українська мова : підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів / **Глазова О. П.**, Кузнецов Ю. Б. – К. : Зодіак-ЕКО, 2009. – 224 с.

Підручник є концептуальним продовженням системи підручників нового покоління, в основі якої-спеціальна розробка педагогічних функцій усіх елементів, спрямованих на формування стійких компетенцій мовної особистості, розвиток творчих навичок відповідно до чинної програми. Має гриф "Рекомендовано Міністерством освіти і науки України".

8. Українська мова : підручник для 10 класу / **Глазова О. П.**, Кузнецов Ю. Б. – К. : Зодіак-ЕКО, 2010. – 224 с.

Підручник є концептуальним продовженням системи підручників нового покоління, у основі якої – спеціальна розробка педагогічних функцій усіх елементів, спрямованих на формування стійких компетенцій мовної особистості, розвиток творчих навичок відповідно до чинної програми. Має гриф "Рекомендовано Міністерством освіти і науки України".

2.3. Програми факультативних курсів

2006

9. Лексика сучасної української літературної мови : програма факультативного курсу для учнів 7 класу / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2006. – № 1. – С. 13–15.*
10. Лексика української літературної мови : програма факультативного курсу для учнів 7 класів загальноосвітніх навчальних закладів / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов // Книга вчителя української мови та літератури. – Х., 2006. – С. 583–590.*
11. Основи риторики : програма факультативного курсу для 10 (11) класу / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов // Книга вчителя української мови та літератури. – Х., 2006. – С. 597–607.*
12. Основи риторики : програма факультативного курсу для 10 (11) класу загальноосвітніх навчальних закладів / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов // Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2006. – № 7/8. – С. 62–67.
13. Українська фразеологія : програма факультативного курсу для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов // Книга вчителя української мови та літератури. – Х., 2006. – С. 590–597.
14. Українська фразеологія : програма факультативного курсу для учнів 8 класу / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2006. – № 2. – С. 12–15.

2007

15. Лексика української мови : програма факультативного курсу для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов // Українська мова й література. Програми факультативних та спеціальних курсів: 7-11 класи. – К. : Ред. журн. «Дивослово», 2007. – С. 17–24.

16. Основи риторики : програма факультативного курсу для 10 (11) класу загальноосвітніх навчальних закладів / **О. Глазова**, Ю.Кузнецов // Українська мова й література. Програми факультативних та спеціальних курсів: 7-11 класи. – К. : Ред. журн. «Дивослово», 2007. – С. 33–44.
17. Українська фразеологія : програма факультативного курсу для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів /**О. Глазова**, Ю. Кузнецов // Українська мова й література. Програми факультативних та спеціальних курсів: 7-11 класи. – К. : Ред. журн. «Дивослово», 2007. – С. 25–32.

2.4. Навчально-методичні посібники

1991

18. Українське козацтво у творах образотворчого мистецтва /**О. Глазова**. – К. : Учбові посібники, 1991. – 40 с.

1992

19. Біблія у шкільному курсі «Література народів світу» / **О. Глазова**. – К. : Учбові посібники, 1992. – 150 с.
20. Уроки-казки / **О. Глазова** . – К. : Учбові посібники, 1992. – 66 с.

1994

21. Матеріали до уроків української мови в 7 класі / **О. Глазова**, Т. Косян. – К. : КМІУВ ім. Б. Грінченка, 1994. – 102 с.
22. Матеріали до уроків української мови у 8 класі / **О. Глазова**, Т. Косян. – К. : КМІУВ ім. Б. Грінченка, 1994. – 65 с.
23. Народний епос у навчальному курсі «Зарубіжна література» / **О. Глазова**, Т. Подолинна. – К. : КМІУВ ім. Б. Грінченка, 1994. – 137 с.

1995

24. Ділове мовлення : посібник для учнів 5-11 класів / **О. Глазова**, Т. Косян. – К. : КМІУВ ім. Б. Грінченка, 1995. – 97 с.

1997

25. Навчальні перекази з української мови / **О. Глазова**, Т. Косян. – К. : Абрис, 1997. – 192 с.

26. Рідне слово : посібник з розвитку зв'язного мовлення для учнів 5 класу / **О. Глазова**, Т. Косян. – К. : Магістр-S, 1997. – 62 с.
27. Рідне слово : посібник з розвитку зв'язного мовлення для учнів 6 класу / **О. Глазова**. – К. : Магістр-S, 1997. – 71 с.
28. Уроки української мови в 9 класі / **О. Глазова**, Т. Косян. – К. : Педагогічна преса, 1997. – 320 с.

1998

29. Рідне слово : посібник з розвитку зв'язного мовлення для учнів 7 класу / **О. Глазова**. – К. : Магістр-S, 1998. – 56 с.
30. Рідне слово : посібник з розвитку зв'язного мовлення для учнів 8 класу / **О. Глазова**. – К. : Магістр-S, 1998. – 53 с.

1999

31. Рідне слово : посібник з розвитку зв'язного мовлення. 7 клас / **О. Глазова**. – 2-ге вид. – К. : Магістр-S, 1999. – 56 с.
32. Рідне слово : посібник з розвитку зв'язного мовлення. 8 клас / **О. Глазова**. – 2-ге вид. – К. : Магістр-S, 1999. – 53 с.
33. Рідне слово : посібник з розвитку зв'язного мовлення. 9 клас / **О. Глазова**. – К. : Магістр-S, 1999. – 62 с.
34. Рідне слово : посібник з розвитку зв'язного мовлення для учнів 10 класу / **О. Глазова**. – К. : Магістр-S, 1999. – 52 с.
35. Рідне слово : посібник з розвитку зв'язного мовлення для учнів 11 класу / **О. Глазова**. – К. : Магістр-S, 1999. – 56 с.

2000

36. Навчальні перекази з української мови (5-9 класи) / **О. Глазова**. – 2-ге вид. – К. : Абрис, 2000. – 224 с.
37. Тексти для переказів : посібник для вчителя / **О. Глазова**, Н. Дика, Ю. Кузнецов. – К. : Педагогічна преса, 2000. – 300 с.
38. Українська мова. Матеріали до уроків : посібник для вчителя (7 клас) / **О. Глазова**. – Х. : Ранок, 2000. – 176 с.
39. Українська мова. Матеріали до уроків : посібник для вчителя (8 клас) / **О. Глазова**. – Х. : Ранок, 2000. – 176 с.
40. Українська мова. Матеріали до уроків мови в 5 класі : посібник для вчителя / **О. Глазова**. – Х. : Ранок, 2000. – 176 с.

41. Українська мова. Матеріали до уроків мови в 6 класі : посібник для вчителя / **О. Глазова**. – Х. : Ранок, 2000. – 208 с.
42. Українська мова. Матеріали до уроків мови в 10-11 класі : посібник для вчителя / **О. Глазова**. – Х. : Ранок, 2000. – 174 с.

2001

43. Календарне планування. Види контролю для оцінювання знань і вмінь за 12-бальною системою (5 клас) / **О. Глазова**, О. Царик. – К. : Б-чка ж-лу «Дивослово», 2001. – 64 с.
44. Календарне планування. Види контролю для оцінювання знань і вмінь за 12-бальною системою (6 клас) / **О. Глазова**, О. Царик. – К. : Б-чка ж-лу «Дивослово», 2001. – 64 с.
45. Календарне планування. Види контролю для оцінювання знань і вмінь за 12-бальною системою (7 клас) / **О. Глазова**, О. Царик. – К. : Б-чка ж-лу «Дивослово», 2001. – 64 с.
46. Календарне планування. Види контролю для оцінювання знань і вмінь за 12-бальною системою (8 клас) / **О. Глазова**, О. Царик. – К. : Б-чка ж-лу «Дивослово», 2001. – 64 с.
47. Календарне планування. Види контролю для оцінювання знань і вмінь за 12-бальною системою (9 клас) / **О. Глазова**, О. Царик. – К. : Б-чка ж-лу «Дивослово», 2001. – 64 с.
48. Календарне планування. Види контролю для оцінювання знань і вмінь за 12-бальною системою (10 клас) / **О. Глазова**. – К. : Б-чка ж-лу «Дивослово», 2001. – 64 с.
49. Календарне планування. Види контролю для оцінювання знань і вмінь за 12-бальною системою (11 клас) / **О. Глазова**. – К. : Б-чка ж-лу «Дивослово», 2001. – 64 с.

2003

50. Рідна мова. 5 клас. Плани-конспекти уроків : посібник для вчителя / **О. Глазова**, Н. Дика. – Х. : Веста ; Ранок, 2003. – 368 с.

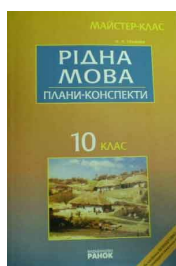
51. Рідна мова. 6 клас. Плани-конспекти уроків : посібник для вчителя / **О. Глазова**, Н. Дика. – Х. : Веста ; Ранок, 2003. – 350 с.

52. Рідна мова. 7 клас : плани-конспекти уроків / **О. Глазова**. – Х. : Веста ; Ранок, 2003. – 352 с.

53. Рідна мова. 8 клас : плани-конспекти уроків / **О. Глазова**. – Х. : Веста ; Ранок, 2003. – 304 с.

54. Рідна мова. 9 клас : плани-конспекти уроків / **О. Глазова**. – Х. : Веста ; Ранок, 2003. – 368 с.

55. Рідна мова. 10 клас : плани-конспекти уроків / **О. Глазова**. – Х. : Веста ; Ранок, 2003. – 368 с.

56. Рідна мова. 11 клас : плани-конспекти уроків / **О. Глазова**. – Х. : Веста ; Ранок, 2003. – 370 с.

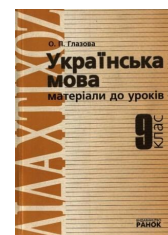

57. Рідна мова. Види контролю для оцінювання знань і вмінь учнів за 12-бальною системою. Календарне планування. 8 клас / **О. Глазова**. – Вид. допов. і переробл. – К. : Любисток, 2003. – 68 с.

58. Рідна мова. Види контролю для оцінювання знань і вмінь учнів за 12-бальною системою. Календарне планування. 9 клас / **О. Глазова**. – Вид. допов. і переробл. – К. : Любисток, 2003. – 68 с.

59. Рідна мова. Види контролю для оцінювання знань і вмінь учнів за 12-бальною системою. Календарне планування. 11 клас / **О. Глазова**. – Вид. допов. і переробл. – К. : Любисток, 2003. – 64 с.

60. Українська мова. Матеріали до уроків : посібник для вчителя (9 клас) / **О. Глазова**. – Х. : Ранок, 2003. – 272 с.

2004

61. Зовнішнє тестування з української мови : інформаційні матеріали / **Глазова О., Гудзик І., Коваленко Л.** та ін. – К. : Центр тестових технологій, 2004. – 40 с.

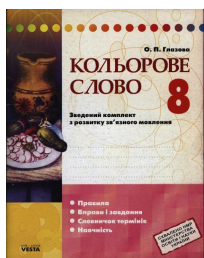

62. Кольорове слово. Зведений комплект з розвитку зв'язного мовлення. 6 клас / **О. Глазова**. – Х. : Веста, 2004. – 72 с.

63. Кольорове слово : посібник для вчителя. 6 клас / **О. Глазова**. – Х. : Веста, 2004. – 45 с.

64. Кольорове слово. Зведений комплект з розвитку зв'язного мовлення. 7 клас / **О. Глазова**. – Х. : Веста, 2004. – 73 с.
65. Кольорове слово : посібник для вчителя. 7 клас / **О. Глазова**. – Х. : Веста, 2004. – 46 с.
66. Кольорове слово. Зведений комплект з розвитку зв'язного мовлення. 8 клас / **О. Глазова**. – Х. : Веста, 2004. – 46 с.

67. Кольорове слово : посібник для вчителя. 8 клас / **О. Глазова**. – Х. : Веста, 2004. – 46 с.

68. Кольорове слово. Зведений комплект з розвитку зв'язного мовлення. 9 клас / **О. Глазова**. – Х. : Веста, 2004. – 48 с.

69. Кольорове слово : посібник для вчителя. 9 клас / **О. Глазова**. – Х. : Веста, 2004. – 94 с.

70. Українська орфографія : навчальний посібник / **О. Глазова**. – Х. : Веста ; Ранок, 2004. – 384 с.

71. Українська пунктуація : навчальний посібник / **О. Глазова**. – Х. : Веста ; Ранок, 2004. – 352 с.

2005

72. Зовнішнє тестування з української мови : інформаційні матеріали / **Глазова О.**, Гудзик І., Коваленко А. та ін. – К. : Центр тестових технологій, 2005. – 48 с.
73. Кольорове слово. Зведений комплект з розвитку зв'язного мовлення. 5 клас / **О. Глазова**. – Х. : Веста, 2005. – 112 с.
74. Кольорове слово : посібник для вчителя. 5 клас / **О. Глазова**. – Х. : Веста, 2005. – 32 с.
75. Методика навчання української мови в загальноосвітніх навчальних закладах : матеріали до практичних занять (для студентів КМПУ ім. Б. Д. Грінченка заочної форми навчання) / **О. Глазова**, О. Оперчук. – К. : КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2005. – 66 с.
76. Методичні рекомендації щодо вивчення рідної (української) мови у 5 класі 12-річної загальноосвітньої школи / **О. Глазова**, Л. Шабельникова // Книга вчителя української мови та літератури. – Х., 2005. – С. 311-337.*
77. Уроки рідної мови в 5 класі : посібник для вчителя / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов. – К. : Освіта України, 2005. – 224 с.*

78. Уроки рідної мови в 5 класі : посібник для вчителя / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов. – К. : Освіта України, 2005. – 416 с.*

2006

79. Уроки рідної мови в 6 класі : посібник для вчителя / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов. – К. : Освіта України, 2006. – 432 с.

2007

80. Рідна мова. 8 клас : плани-конспекти уроків / **О. П. Глазова**. – Х. : Веста ; Ранок, 2007. – 304 с. – (Майстер-клас).

81. Рідна мова. 9 клас : плани-конспекти уроків / **О. П. Глазова**. – Х. : Веста ; Ранок, 2007. – 288 с. – (Майстер-клас).

82. Рідна мова. 10 клас : плани-конспекти уроків / **О. П. Глазова**. – Х. : Веста ; Ранок, 2007. – 256 с. – (Майстер-клас).

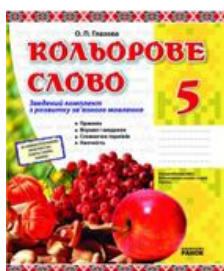
83. Рідна мова. 11 клас : плани-конспекти уроків / **О. П. Глазова**. – Х. : Веста ; Ранок, 2007. – 272 с. – (Майстер-клас).

84. Українська мова. Зовнішнє оцінювання : навчальний посібник із підготовки до зовнішнього оцінювання учнів загальноосвітніх навчальних закладів / **О. Глазова**, С. Ломакович, Н. Пастушенко та ін. – К. : Укр. центр оцінювання якості освіти, 2007. – 56 с.

2008

85. Завдання III (міського) етапу олімпіади з української мови та літератури / **О. Глазова**, О. Авраменко, О. Оперчук ; упоряд. І. Кузьменчук // Олімпіади, конкурси, турніри з літератури: методика проведення, завдання, критерії оцінювання. – К., 2008. – С. 97–127.

2010

86. Кольорове слово. Зведений комплект з розвитку зв'язного мовлення. 5 клас / **О. П. Глазова.** – Х. : Веста ; Ранок, 2010. – 96 с.

87. Кольорове слово. 5 клас : посібник для вчителя / **О. П. Глазова.** – Х. : Веста ; Ранок, 2010. – 32 с.

88. Кольорове слово. Зведений комплект з розвитку зв'язного мовлення. 6 клас / **О. П. Глазова.** – Х. : Веста ; Ранок, 2010. – 96 с.

89. Кольорове слово. 6 клас : посібник для вчителя / **О. П. Глазова.** – Х. : Веста ; Ранок, 2010. – 32 с.

90. Кольорове слово. Зведений комплект з розвитку зв'язного мовлення. 7 клас / **О. П. Глазова.** – Х. : Веста ; Ранок, 2010. – 96 с.

91. Кольорове слово. 7 клас : посібник для вчителя / **О. П. Глазова.** – Х. : Веста ; Ранок, 2010. – 32 с.

92. Кольорове слово. Зведений комплект з розвитку зв'язного мовлення. 8 клас / **О. П. Глазова.** – Х. : Веста ; Ранок, 2010. – 96 с.

93. Кольорове слово. 8 клас : посібник для вчителя / **О. П. Глазова.** – Х. : Веста ; Ранок, 2010. – 32 с.

94. Кольорове слово. Зведений комплект з розвитку зв'язного мовлення. 9 клас / **О. П. Глазова.** – Х. : Веста ; Ранок, 2010. – 96 с.

95. Кольорове слово. 9 клас : посібник для вчителя / **О. П. Глазова.** – Х. : Веста ; Ранок, 2010. – 32 с.

2.5. Публікації у фахових виданнях, тези виступів на наукових конференціях

... статті [О.П. Глазової]... здобули у наших читачів найвищу оцінку, бо вони були глибокі за навчальним і пізнавальним змістом, давали вчителю надзвичайно актуальний, цікавий дидактичний матеріал з потужним виховним потенціалом, відзначалися своєю методикою та підходом до вивчення мови.

Вітренко Раїса
(Дивослово. – 1997. – № 5-6. – С. 48-49)

1983

96. Твір-оповідання на основі почутого з обрамленням / **О. Глазова** // Українська мова і література в школі. – 1983. – № 5 – С. 73–80.*

1984

97. Дидактичний матеріал до 40-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні / **О. Глазова** // Українська мова і література в школі. – 1984. – № 12. – С. 54–60.*

1986

98. Прилучаємо учнів до прекрасного / **О. Глазова** // Українська мова і література в школі. – 1986. – № 12. – С. 50–53.*

1987

99. Готуємо словесників у школі / **О. Глазова** // Українська мова і література в школі. – 1987. – № 4. – С. 27–29.*

1988

100. Гурткова робота: думати, шукати, експериментувати / **О. Глазова** // Українська мова і література в школі. – 1988. – №1. – С. 54–58.*
101. Твір-оповідання за жанровою картиною у 5-му класі / **О. Глазова** // Українська мова і література в школі. – 1988. – № 4. – С. 54–59.*

1989

102. Тарас Шевченко – художник (позаурочна робота над темою) / **О. Глазова** // Українська мова і література в школі. – 1989. – № 3. – С. 16–26.*

1990

103. Нашим дітям про наше минуле (дидактичний матеріал з історії українського козацтва) / **О. Глазова** // Українська мова і література в школі. – 1990. – № 9. – С. 49–58.*

1992

104. Незмінювані іменники (урок у 6 класі) / **О. Глазова** // Українська мова і література в школі. – 1992. – № 2. – С. 19–21.*
105. Шевченко - це Україна, Україна - це Шевченко (дидактичний матеріал з мови) / **О. Глазова**, Т. Косян // Українська мова і література в школі. – 1992. – № 3/4. – С. 25–29.*

1993

106. Матеріали до уроків української мови для 5-7 класів шкіл з українською мовою навчання. (I чверть) / **О. Глазова**, Т. Косян // Українська мова і література в школі. – 1993. – № 8. – С. 3–56.*
107. Матеріали до уроків української мови для 5-7 класів (2 чверть) / **О. Глазова**, Т. Косян // Українська мова і література в школі. – 1993. – № 10. – С. 13–53.*
108. Матеріали до уроків української мови для 5-7 класів (3 чверть) / **О. Глазова**, Т. Косян // Українська мова і література в школі. – 1993. – № 12. – С. 3–57.*

1994

109. Матеріали до уроків української мови для 5-7 класів (4 чверть) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1994. – № 2. – С. 23–62.*
110. Матеріали до уроків української мови у 7 класі (4 чверть) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1994. – № 5/6. – С. 24–38.
111. Матеріали до уроків української мови у 8 класі (1 чверть) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1994. – № 8. – С. 30–37.
112. Матеріали до уроків української мови для 8 класі (2 чверть) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1994. – № 9. – С. 26–34.
113. Матеріали до уроків української мови у 8 класі (3 чверть) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1994. – № 10/11. – С. 17–37.

1995

114. Літопис звитяг киргизького народу : [матеріали до вивчення киргизького народного епосу] / **О. Глазова**, Т. Подолинна // Відродження. – 1995. – № 10. – С. 65–67.
115. Матеріали до уроків української мови у 8 класі (4 чверть) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1995. – № 2. – С. 47–54.
116. Матеріали до уроків української мови в 9 класі (1 чверть) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1995. – № 8. – С. 14–27.
117. Матеріали до уроків української мови в 9 класі (2 чверть) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1995. – № 10/11. – С. 16–30.

118. Матеріали до уроків української мови в 9 класі (3 чверть, ч. 1) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1995. – № 12. – С. 16–21.
119. Навчальні перекази (5-7 класи) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1995. – № 4. – С. 26–35.
120. Навчальні перекази (8 клас) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1995. – № 5/6. – С. 13–25.

1996

121. Ділове мовлення (5-7 класи) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1996. – № 8. – С. 46–53.
122. Ділове мовлення (8-9 класи) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1996. – № 9. – С. 25–32.
123. Ділове мовлення (10-11 класи) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1996. – № 10. – С. 23–28.
124. Матеріали до уроків української мови в 9 класі (3 чверть, продовж.) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1996. – № 1. – С. 11–41.
125. Матеріали до уроків української мови в 9 класі (4 чверть, ч. 1) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1996. – № 2. – С. 15–41.
126. Матеріали до уроків української мови в 9 класі (4 чверть, ч. 2) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1996. – № 3. – С. 31–40.
127. Навчальні перекази (7 клас) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1996. – № 5/6. – С. 29–42.
128. Навчальні перекази (8 клас) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1996. – № 12. – С. 37–47.
129. Сторінки пробного підручника з розвитку зв'язного мовлення “Рідне слово”. 5 клас / **О. Глазова**, Т. Косян // Українська мова та література. – 1966. – № 11 (дод.). – 15 с.*
130. Сторінки пробного підручника з розвитку зв'язного мовлення “Рідне слово”. 5 клас (продовження) / **О. Глазова**, Т. Косян // Українська мова та література. – 1966. – № 12 (дод.). – 15 с.

1997

131. Вивчення типів мовлення у 7 класі. / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1997. – № 12. – С. 14–22.
132. Навчальні перекази у 8 класі (продовження) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1997. – № 1. – С. 45–51.
133. Навчальні перекази в 9 класі / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1997. – № 10. – С. 23–27.
134. Навчальні перекази в 9 класі (продовження) / **О. Глазова**, Т. Косян. Дивослово. – 1997. – № 11. – С. 19–28.

135. Сторінки пробного підручника з розвитку зв'язного мовлення "Рідне слово". 5 клас (продовження) / **О. Глазова**, Т. Косян // Українська мова і література. – 1997. – № 1 (17). – 15 с.
136. Сторінки пробного підручника з розвитку зв'язного мовлення "Рідне слово". 5 клас (закінчення) / **О. Глазова**, Т. Косян // Українська мова і література. – 1997. – № 2 (18). – 15 с.
137. Твори газетних жанрів (5-7 класи) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1997. – № 3. – С. 41–49.
138. Твори публіцистичного стилю (9 клас) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1997. – № 4/5. – С. 43–47.
139. Твори публіцистичного стилю (10 клас) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1997. – № 8. – С. 46–58.
140. Твори в публіцистичному стилі (11 клас) / **О. Глазова**, Т. Косян // Дивослово. – 1997. – № 9. – С. 40–45.

1998

141. Вивчення типів мовлення (8 клас) / **О. Глазова** // Дивослово. – 1998. – № 1. – С. 31–35.
142. Вивчення типів мовлення (8 клас, продовження) / **О. Глазова** // Дивослово. – 1998. – № 2. – С. 27–31.
143. Матеріали до уроків мови в 10 класі (1 чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 1998. – № 6. – С. 31–40.
144. Матеріали до уроків мови в 10 класі (2 чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 1998. – № 7. – С. 20–29.
145. Матеріали до уроків мови в 10 класі (3 чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 1998. – № 12. – С. 17–25.
146. Матеріали до уроків мови в 5 класі (1 чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 1998. – № 8. – С. 22–41.
147. Матеріали до уроків мови в 5 класі (2 чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 1998. – № 9. – С. 17–30.
148. Матеріали до уроків мови в 5 класі (3 чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 1998. – № 10. – С. 26–31.
149. Матеріали до уроків мови в 5 класі (3 чверть, продовження) / **О. Глазова** // Дивослово. – 1998. – № 11. – С. 21–29.

1999

150. Матеріали до уроків мови в 5 класі (4 чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 1999. – № 2. – С. 18–24.
151. Матеріали до уроків української мови в 5 класі (4 чверть, продовження) / **О. Глазова** // Дивослово. – 1999. – № 3. – С. 23–30.
152. Матеріали до уроків мови в 6 класі (I чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 1999. – № 7. – С. 18–28
153. Матеріали до уроків мови в 6 класі (I чверть, 2 частина) / **О. Глазова** // Дивослово. – 1999. – № 8. – С. 14–23.
154. Матеріали до уроків мови в 6 класі (II чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 1999. – № 9. – С. 20–28.
155. Матеріали до уроків мови в 6 класі (III чверть, 1 частина) / **О. Глазова** // Дивослово. – 1999. – № 11. – С. 24–31.
156. Матеріали до уроків мови в 6 класі (III чверть, 2 частина) / **О. Глазова** // Дивослово. – 1999. – № 12. – С. 15–24.
157. Матеріали до уроків мови в 10 класі (4 чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 1999. – № 1. – С. 24–34.
158. Матеріали до уроків мови в 11 класі (I чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 1999. – № 6. – С. 17–26.
159. Матеріали до уроків мови в 11 класі (II чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 1999. – № 10. – С. 22–27.

2000

160. Матеріали до вивчення мови в 6 класі (IV чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 2000. – № 2. – С. 31–41.
161. Матеріали до уроків мови в 7 класі (I чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 2000. – № 8. – С. 29–43.
162. Матеріали до уроків мови в 7 класі (II чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 2000. – № 10. – С. 30–48.
163. Матеріали до уроків мови в 7 класі (III чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 2000. – № 12. – С. 20–33.
164. Матеріали до уроків мови в 8 класі (II чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 2000. – № 11. – С. 20–27.
165. Матеріали до вивчення мови в 11 класі (III чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 2000. – № 1. – С. 29–37.

166. Матеріали до вивчення мови в 11 класі (IV чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 2000. – № 3. – С. 14–21.
167. Робота над твором-оповіданням у 5-9 класах.) / **О. Глазова** // Дивослово. – 2000. – № 5. – С. 32–37.
168. Робота над твором-оповіданням у 5-9 класах (продовження) / **О. Глазова** // Дивослово. – 2000. – № 6. – С. 13–20.
169. Фрагмент зі збірника переказів / **О. Глазова**, Н. Дика, Ю. Кузнецов // Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2000. – № 3. – С. 153–160.
170. Фрагмент зі збірника переказів / **О. Глазова**, Н. Дика, Ю. Кузнецов // Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2000. – № 4. – С. 91–97.

2001

171. Коментуючи критерії оцінювання : до введення критеріїв оцінювання результатів навчання української мови та мов національних меншин / **Глазова О. П.**, Подолинна Т. Т. // Освітнянські відомості. – 2001. – пілот. вип. – С. 11–15.
172. Матеріали до уроків мови у 8 класі (III чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 2001. – № 1. – С. 28–38.
173. Матеріали до уроків мови у 8 класі (IV чверть) / **О. Глазова** // Дивослово. – 2001. – № 3. – С. 29–41.
174. Плани-конспекти уроків РЗМ (11 клас) / **О. Глазова** // Дивослово. – 2001. – № 11. – С. 29–60.
175. Тексти для аудіювання / **О. Глазова** // Дивослово. – 2001. – № 3. – С. 1–16.
176. Тексти для мовчазного читання із завданнями (5-6 класи) / **О. Глазова** // Дивослово. – 2001. – № 4. – С. 43–51.
177. Тексти для мовчазного читання із завданнями (7-8 класи) / **О. Глазова** // Дивослово. – 2001. – № 5. – С. 24–33.
178. Тексти для мовчазного читання із завданнями (9 клас) / **О. Глазова** // Дивослово. – 2001. – № 6. – С. 13–19.
179. Орієнтовне календарне планування викладання мови (5 клас) / **О. Глазова**, О. Царик // Дивослово. – 2001. – № 7. – С. 27–56.
180. Орієнтовне календарне планування викладання мови (10-11 класи, 1 чверть) // Дивослово. – 2001. – № 8. – С. 8–19.
181. Орієнтовне календарне планування викладання мови (6 клас, 1 чверть) // Дивослово. – 2001. – № 9. – С. 9–58.

2002

182. Вивчення лінгвістики тексту в 9 класі / **О. Глазова** // Дивослово. – 2002. – № 2. – С. 28–50
183. Плани-конспекти уроків практичної риторики в 10 класі / **О. Глазова** // Дивослово. – 2002. – № 3. – С. 33–50.

2003

184. Вступні уроки у 5 класі / **О. Глазова** // Дивослово. – 2003. – № 8. – С. 17–19.
185. Навчання діалогічного мовлення / **О. Глазова** // Дивослово. – 2003. – № 1. – С. 30–31.
186. Плани-конспекти уроків практичної риторики в 11 класі / **О. Глазова** // Дивослово. – 2003. – № 1. – С. 30–31.
187. Ситуативні вправи для формування умінь і навичок діалогічного мовлення (5 клас) / **О. Глазова** // Дивослово. – 2003. – № 3. – С. 36–38.
188. Ситуативні вправи для формування умінь і навичок діалогічного мовлення (6 клас) / **О. Глазова** // Дивослово. – 2003. – № 5. – С. 40–42.
189. Тексти для аудіювання (7–11 класи) / **О. Глазова** // Дивослово. – 2003. – № 2. – С. 37–44.
190. Тексти для контрольного читання мовчки (7–11 класи) / **О. Глазова** // Дивослово. – 2003. – № 4. – С. 37–44.

2004

191. Ділові папери на уроках зв'язного мовлення в 11 кл. / **О. Глазова** // Урок української. – 2004. – № 2. – С. 45–47.

2005

192. Методичні рекомендації щодо вивчення рідної (української) мови у 5 класі 12 – річної загальноосвітньої школи / **О. Глазова, Л. Шабельникова** // Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2005. – № 2. – С. 60–63.
193. Методичні рекомендації щодо вивчення рідної (української) мови у 5 класі 12 – річної загальноосвітньої школи / **О. Глазова, Л. Шабельникова** // Дивослово. – 2005. – № 5. – С. 31–33.
194. Уроки рідної мови в 5 класі / **О. Глазова, Ю. Кузнецов** // Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2005. – № 7/8. – С. 58–62.

2006

195. Види фразеологічних словників : конспект факультативного заняття / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2006. – № 4. – С. 16–17.
196. Відгук про твір мистецтва : матеріали до уроку в 10 класі / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2006. – № 5. – С. 19–21.
197. Іронія, парадокс як риторичні засоби: матеріали до уроку в 10 класі / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2006. – № 5. – С. 16–18.
198. Знайомтесь – нові підручники / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2006. – № 8. – С. 8–11.
199. Компетентнісний підхід у навчанні школярів: суть, перспективи, проблеми / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2006. – № 5. – С. 4–7.
200. Конспекти вступних уроків рідної мови / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2006. – № 8. – С. 22–31.
201. Контамінація, ремінісценція: Матеріали до уроку в 10 класі загальноосвітнього навчального закладу з поглибленим вивченням української мови / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2006. – № 2. – С. 19.
202. Навчання за видами мовленнєвої діяльності: говоріння і письмо. Чому не варто «прощатися» з переказом / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2006. – № 4. – С. 2–4.
203. Підручник, що об'єднує Україну і виховує сучасного українця / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов // Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях і колегіумах. – 2007. – № 5. – С. 4–13.
204. Повні і неповні омоніми. Омофони, омографи, омоформи. Пароніми : конспект факультативного заняття / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2006. – № 1. – С. 16–17.
205. Ситуативні вправи: як? коли? Навіщо? / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2006. – № 3. – С. 11–13.
206. Стилїстичні фігури, основані на антонїмії: антитеза, оксюморон: Матеріали до уроку в 10 класі загальноосвітнього навчального закладу з поглибленим вивченням української мови / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2006. – № 1. – С. 18.
207. Сторінками нового навчального посібника. Підготовка до виступу : конспекти факультативних занять / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2006. – № 5. – С. 13–16.

208. Типові помилки при вживанні фразеологізмів : плани-конспекти факультативних занять / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2006. – № 2. – С. 15–18.
209. Фразеологізми біблійного походження : матеріали до уроку в 10 класі / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2006. – № 4. – С. 17–18.
210. Як аналізують урок: поради молодому колезі / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2006. – № 6. – С. 18–20.

2007

211. Вхідне тестування п'ятикласників / **О. П. Глазова**, О. П. Оперчук // Методичні діалоги. – 2007. – № 8. – С. 13–15.
212. Дидактичний матеріал до вивчення крилатих висловів літературного походження / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2007. – № 2. – С. 22–23.
213. Діагностичне тестування п'ятикласників / **О. Глазова**, О. Оперчук // Методичні діалоги. – 2007. – № 8. – С. 13–14.
214. Завдання III (міського) етапу олімпіади з української мови та літератури / **О. Глазова**, О. Авраменко, О. Оперчук // Методичні діалоги. – 2007. – № 1. – С. 22–32.
215. Мова – скарбниця духовності народу : вступні уроки з української мови / **О. Глазова**, Ю. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2007. – № 8. – С. 21.
216. Підручник, що об'єднує Україну і виховує сучасного українця / **О. П. Глазова**, Ю. Б. Кузнецов // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2007. – № 5. – С. 4–13.
217. Словесник – творець Homo eloquens / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2007. – № 6. – С. 11–14.
218. Тексти та завдання для навчального читання мовчки / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2007. – № 7. – С. 14–18.
219. Тексти та завдання для контрольного аудіювання / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2007. – № 6. – С. 16–22.
220. Тестування в термінах / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2007. – № 6. – С. 9–10.
221. Уже вкотре про читання мовчки / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2007. – № 7. – С. 11–13.
222. Як аналізувати урок / **О. Глазова** // Довідник методиста української мови та зарубіжної літератури. – К. : Шкіл. світ, 2007. – С. 24–30.

2008

223. Методичний вернісаж: мозковий штурм чи штурм мізків? / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2008. – № 7/8. – С. 12–16.*
224. Мова – найважливіший засіб спілкування, пізнання та впливу / **О. П. Глазова**, Ю. Б. Кузнецов // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2008. – № 7/8. – С. 25–30.
225. Мова – найважливіший засіб спілкування, пізнання та впливу / **О. П. Глазова**, Ю. Б. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2008. – № 9. – С. 18–19.*
226. Факультатив «Українська фразеологія» (8 клас) : Орієнтовне календарно-тематичне планування. Заняття 1 / **О. П. Глазова**, Ю. Б. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2008. – № 9. – С. 9–15.*
227. Факультатив «Українська фразеологія» (8 клас). Заняття 2-10 / **О. П. Глазова**, Ю. Б. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2008. – № 10. – С. 5–20.*
228. Факультатив «Українська фразеологія» (8 клас). Заняття 11-17 / **О. П. Глазова**, Ю. Б. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2008. – № 11/12. – С. 8–21.*
229. Який інтелект розвивати в учнів? / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2008. – № 9. – С. 20–22.*

2009

230. Завдання III етапу IX міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика / **О. П. Глазова**, О. М. Авраменко // Методичні діалоги. – 2009. – № 1. – С. 5–8.*
231. Лексика української мови : конспекти факультативних занять для учнів 7 класу. Заняття 1-5 / **О. П. Глазова**, Ю. Б. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2009. – № 9. – С. 6–12.*
232. Лексика української мови : конспекти факультативних занять для учнів 7 класу. Заняття 6-7 / **О. П. Глазова**, Ю. Б. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2009. – № 10. – С. 10–16.*
233. Лексика української мови : конспекти факультативних занять для учнів 7 класу. Заняття 8-10 / **О. П. Глазова**, Ю. Б. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2009. – № 11/12. – С. 17–24.*
234. Мовне портфоліо і методика навчання української мови / **О. П. Глазова**, Ю. Б. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2009. – № 5. – С. 13–20.*
235. Народжені в Україні : тексти та завдання для контрольного читання мовчки / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2009. – № 3. – С. 6–11.*

236. Не будьмо безмовними! Вступний урок у 9 класі / О. П. Глазова, Ю. Б. Кузнецов / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2009. – № 7/8. – С. 6–9.*
237. Піручник у журналі. Розвиток української мови / **О. П. Глазова**, Ю. Б. Кузнецов // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2009. – № 7/8. – С. 6–11.*
238. Факультатив «Українська фразеологія» (8 клас). Заняття 11-17 / **О. П. Глазова**, Ю. Б. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2008. – № 10. – С. 5–20.*
239. Факультатив «Українська фразеологія» (8 клас). Заняття 18-20 / **О. П. Глазова**, Ю. Б. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2009. – № 1. – С. 9–19.*
240. Факультатив «Українська фразеологія» (8 клас). Заняття 23 / **О. П. Глазова**, Ю. Б. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2009. – № 2. – С. 27–30.*
241. Факультатив «Українська фразеологія» (8 клас). Заняття 24, 25 / **О. П. Глазова**, Ю. Б. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2009. – № 3. – С. 12–16.*
242. Факультатив «Українська фразеологія» (8 клас). Заняття 28 / **О. П. Глазова**, Ю. Б. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2009. – № 4. – С. 7–13.*
243. Факультатив «Українська фразеологія» (8 клас). Заняття 29 / **О. П. Глазова**, Ю. Б. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2009. – № 5. – С. 7–12.*
244. Факультативний курс «Українська фразеологія» у 8 класі. Заняття 33. Фразеологічні відповідники в різних мовах. Переклад текстів із фразеологізмами / **О. П. Глазова**, Ю. Б. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2009. – № 6. – С. 14–16.*
245. Факультативний курс «Українська фразеологія» у 8 класі. Заняття 34. Підсумки вивченого упродовж року / **О. П. Глазова**, Ю. Б. Кузнецов // Методичні діалоги. – 2009. – № 7/8 – С. 29–31.*

2010

246. Есе і методика мови / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2010. – № 5. – С. 15–17.*
247. Інформаційно-методичне професійно орієнтоване середовище як чинник саморозвитку педагогічного працівника у міжкурсовий період [Електронний ресурс] / **О. Глазова** // Освітнологічний дискурс. – 2010. – № 2. – Режим доступу до журн. : http://innovations.kmpu.edu.ua/ENFV/2010_2/main.html.

248. Казкотерапія і боротьба з конформізмом. Підготовка до твору дискусійного характеру в 7 класі / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2010. – № 9. – С. 4–10.*
249. Лексика української мови: конспекти факультативних занять для учнів 7 класу. Заняття 12-13 / **Глазова О. П.**, Кузнецов Ю. Б. // Методичні діалоги. – 2010. – № 1. – С. 21–27.*
250. Лексика української мови: конспекти факультативних занять для учнів 7 класу. Заняття 14-17 / **Глазова О. П.**, Кузнецов Ю. Б. // Методичні діалоги. – 2010. – № 2. – С. 15–25.*
251. Лексика української мови: конспекти факультативних занять для учнів 7 класу. Заняття 18-20 / **Глазова О. П.**, Кузнецов Ю. Б. // Методичні діалоги. – 2010. – № 3. – С. 5–7.*
252. Лексика української мови: конспекти факультативних занять для учнів 7 класу. Заняття 21-26 / **Глазова О. П.**, Кузнецов Ю. Б. // Методичні діалоги. – 2010. – № 4. – С. 11–24.*
253. Лексика української мови: конспекти факультативних занять для учнів 7 класу. Заняття 27-30 / **Глазова О. П.**, Кузнецов Ю. Б. // Методичні діалоги. – 2010. – № 5. – С. 5–13.*
254. Лексика української мови: конспекти факультативних занять для учнів 7 класу. Заняття 32-34 / **Глазова О. П.**, Кузнецов Ю. Б. // Методичні діалоги. – 2010. – № 7/8. – С. 32–27.*
255. Модне слово «креатив» і шкільна мовна освіта: погляд методиста / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2010. – № 3. – С. 7–13.*
256. "Пісня про мого Сіда" – іспанський народний епос / **О. П. Глазова**, Т. Т. Подолинна // Зарубіжна література. – 2010. – № 2 (642). – С. 10–12.*
257. Перспективність і наступність у формуванні текстотворчих умінь в учнів 4-5 класів / **О. Глазова** // Грінченківські читання-96: Освіта. Гуманізація. Вчитель : матер. наук.-метод. конф. / КМІУВ ім. Б. Грінченка. – К., 1996. – С. 97–98.
258. "Пісня про Нібелунгів" – німецький героїчний епос / **О. П. Глазова**, Т. Т. Подолинна // Зарубіжна література. – 2010. – № 2 (642). – С. 13–14.*
259. Плани-конспекти вступних уроків української мови (5-11 кл.) / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2010. – № 7/8. – С. 14–27.*
260. Робота над медіа-текстом на уроках мови як перший крок до впровадження шкільної медіа-освіти / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2010. – № 7/8. – С. 7–9.*
261. Робота над статтею як щеплення від упередженості / **О. Глазова** // Методичні діалоги. – 2010. – № 10. – С. 7–18.*

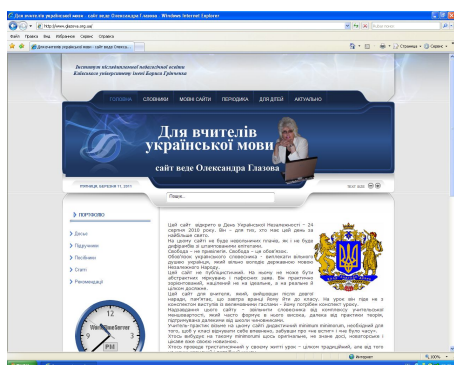
262. Сходінками новітньої школи: 10 клас. Мовлення як предмет вивчення стилістики та культури мовлення : Вступ. розд. підруч. "Українська мова. 10 кл. Акад. рівень" / **О. П. Глазова**, Ю. П. Кузнецов // Українська мова й література в середніх школах, ліцеях, гімназіях та колегіумах. – 2010. – № 7/8. – С. 46–79.*

Розділ III.

Матеріали про науково-педагогічну діяльність О. П. Глазової

263. [Від ред.] Навчатися з радістю, говорити від душі : допоможе підручник шестикласникам новий підручник "Рідна мова" [авт. : **О. Глазова**, кандидат пед. наук, Ю. Кузнецов, доктор філол. наук., членкор. АПН України ; наук. ред. І. Вихованець, доктор філол. наук, членкор. НАН України] // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2006. – № 3. – С. 4–5.
264. Дві зустрічі з **Олександрою Глазовою**. Зустріч перша / Р. Вітренко. Зустріч друга / Л. Дрофань // Дивослово. – 1997. – № 5/6. – С. 48–49.
265. Підручник має стати вікном у світ для кожної української дитини : про перші підсумки апробації підручників для 12-річної школи розповідає Н. Шинкарук, завідувач сектором суспільно-гуманітарної освіти Інституту інноваційних технологій і змісту освіти М-ва освіти і науки України [окремий блок розмови присвячений підручнику "Рідна мова", авторами якого є **О. Глазова** та Ю. Кузнецов]/ розм. вела І. Красуцька // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2006. – № 7/8. – С. 167–170.
266. Шляхова В. Українознавче наповнення нового покоління підручників рідної мови [Електронний ресурс] : [аналіз підручників : "Рідна мова". 5 кл. ; "Рідна мова". 6 кл. ; авт. : **Глазова О.**, Кузнецов Ю. / Валентина Шляхова // Українознавство. – 2008. - № 4. – Режим доступу до журн. : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ukr/2008_4/170.pdf

Розділ IV. <http://www.glazova.org.ua/>

вільно володіє державною мовою Незалежного Народу.

Цей сайт не публіцистичний. На ньому не може бути абстрактних міркувань і пафосних заяв. Він практично зорієнтований, націлений не на ідеальне, а на реальне й цілком досяжне.

Цей сайт для вчителя, який, вийшовши після довгої наради, пам'ятає, що завтра вранці йому йти до класу. На урок він піде не з конспектом виступів із велемовними гаслами – йому потрібен конспект уроку.

Надзавдання цього сайту – звільнити словесника від комплексу учительської меншовартості, який часто формує в нього висока, далека від практики теорія, підтримувана далекими від школи чиновниками. Учитель-практик візьме на цьому сайті дидактичний *minimum minimumum*, необхідний для того, щоб у класі відчувати себе впевнено, забувши про «не встиг» і «не було часу».

Хтось вибудує на такому *minimumum* щось оригінальне, не знане досі, новаторське і цікаве вже своєю новизною.

Хтось проведе тристатисячний у своєму житті урок – цілком традиційний, але від того не менш корисний і потрібний учням.

Є такий вислів: «настільна книга». Хотілося б, щоб цей сайт часто світився на моніторі вчителя державної мови.

Сайт є одним зі складників методично-інформаційного професійно орієнтованого середовища, створюваного Інститутом післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.

Олександра Глазова

Підручник - Windows Internet Explorer

http://www.gbozova.org.ua/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&Itemid=59

Для вчителів української мови
сайт веде Олександра Глазова

П'ятниця, березня 11, 2011

Підручник

РІДНА МОВА. ПІДРУЧНИК ДЛІЯ 5 КЛАСУ

О.Глазова, Ю.Кузнєцов.
Рідна мова. Підручник для 5 кл. загальноосвітній навчальний К.: Педагогіка, 2005. – 288 с. іл.
Підручник-перекладач Всеукраїнського конкурсу підручників рідної мови, підготовлений в урочковий винок орієнтованого навчання і розрахований на сучасного п'ятикласника, розвиває, доповнює, творчу особистість. Підручник пройшов апробацію і затверджений МОМ у стабільний для 5 класу 12-річної школи.
Текст підручника (початок)

Детальніше...

РІДНА МОВА. ПІДРУЧНИК ДЛІЯ 6 КЛАСУ

О.Глазова, Ю.Кузнєцов.
Рідна мова. Підручник для 6 класу загальноосвітній навчальний К.: Зодак-ЕКО, 2006. – 288 с. іл.
Підручник-перекладач Всеукраїнського конкурсу підручників рідної мови, підготовлений в урочковий винок орієнтованого навчання і розрахований на сучасного шестикласника, розвиває, доповнює, творчу особистість. Підручник пройшов апробацію і затверджений МОМ у стабільний для 6 класу 12-річної школи.
Текст підручника (початок)

Віртуальний годинник: 12, 9, 6, 3, 0, 3, 6, 9, 12 PM

ПУСК Підручник - Web... Документ - Microsoft

СТАТІ - Windows Internet Explorer

http://www.gbozova.org.ua/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&Itemid=59&page=2

АКТУАЛЬНА ТЕМА ДЛІЯ ДІСКУСІ В 11 КЛАСІ

Програма одинадцятого класу передбачає створення учнями статті для газети. Над статтею школяр працював в 10 класі, тож варто усвідомити завдання, запровадивши роботу над статтею дискусійного характеру. Чи ж може бути для сьогоденного школяра така ситуація? Інтернет, який став для нього звичним середовищем, рідким засобом здобуття необхідної навчальної або просто цікавої інформації? Надарма до наукового обігу введено термін digital natives – на позначення людей, які виростили у епоху Інтернету, цифрова цивілізація, у яку ми активно вступаємо, це щось більше за Інтернет і його блогів, електронних листувань, відеозв'язку та інших комунікаційних систем. Електронне середовище викликає і більше інтенсивне середовище, адже мільярди користувачів Інтернету, яких називають гонітбарями, за допомогою знайомого ноутбука виводять в Інтернет тексти (статті, есе, відеги, коментарі), будь-хто з пролетарів генерує іррадію видається та прозиває.

Серед таких прозиваній – інтернет-мени. Висвіди виснажає їх як «висте спонтанного розповсюдження певної інформації або фрази, часто беззастовної, яка набула популярності шляхом поширення в Інтернеті середовищі всіма можливими способами (електронною поштою, на форумах, блогах і т.п.), а також сама ця інформація або фраза». Головна мета мени – висвідити емоції, туди надати емоційності повідомленню, до якого мени включено, адже саме емоційна забарвленість сприяє запам'ятовуванню й поширенню викладеного в повідомленні змісту (а часом його повірності/беззастовності). Більшість мени уживають лише користувачі Інтернету, проте деякі з них, вивадачі за межі ресурсу, перетворюються на популярні мовні сленги.

Текст статті
Презентація для учнів

ПОГОДЬ МЕНІ

Віртуальний годинник: 12, 9, 6, 3, 0, 3, 6, 9, 12 PM

ПУСК СТАТІ - Windows In... Документ - Microsoft

АКТУАЛЬНО - Windows Internet Explorer

http://www.gbozova.org.ua/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&Itemid=59&page=4

АКТУАЛЬНО

ПРО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ЗНС У 2010-2011 Н. Р.

Інструктивно-методичні рекомендації МОМ України щодо вивчення української мови в загальноосвітній навчальній закладі у 2010-2011 навчальному році
Методична рекомендація ГРЮ Ю.І. Івни Бориса Грінченка щодо вивчення української мови в 2010-2011 навчальному році

1. Програми, навчальні плани, підручники
У відповідності до прийнятого Верховною Радою України Закону України «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти» (щодо організації навчально-виховного процесу) навчальний процес у загальноосвітній навчальній закладі відбуватиметься з вересня 11 року. Йдеться не про змінливу реформу, а про запровадження нового, 11-річного терміну здобуття повної загальної середньої освіти зі збереженням кращих (для 12-річної школи (профільність навчання, можливість здобути професійної освіти в школі тощо)). Як посліжне прес-служби МОМ України та Департаменту загальної середньої та дошкільної освіти, навчальні плани, програми, підручники для учнів 1-11 класів затверджені чинними.

2. Вивчення української мови в 10 класі
Вивчення української мови в 10 класі загальноосвітній навчальній закладі здійснюватиметься за програмами, затверджені Міністерством освіти і науки України (наказ МОМ від 22.02.2008 № 122), відповідно до стратегії поступового переходу старшої школи на профілізоване навчання.

Вивчення мови як профільного предмету і вивчення ступеня її предметності як окремого навчального предмету в профіль інших спеціальностей відбуватиметься на основі програм рідної мови (стандарту, академічного, профільного) для загальноосвітній навчальній закладі.

ЧАТІТА ДІЛІ

Календарні планування, 10 клас
Конспекти вступних уроків у 5-11 класах
3. Технології навчання української мови
Прялення постійно оптимізувати навчальний процес з урахуванням постсучасного (дифузійного) суспільства зумовило технологію навчання. Реалізація цього прагнення збагачає практику навчання такими технологіями, як особистісний навчальний дистанцій, розвивального навчання, особистісний навчання як дослідження, модуль-рейтинговий інформаційної технології (ІТ) навчання та ін.

Суцільні технології навчання української мови зорієнтовані на створення умов для його самовираження і саморозвитку.

ЧАТІТА ДІЛІ

4. Елементи мовності в навчальному курсі української мови
Концепція впровадження мовності в Україні
Мова завжди став доступ українській до новітніх відео наслідатер до Інтернету. Це робить країну дедалі відкритішою і сфери суцільно-мультимедійного, інтерактивного, культурного і тощо. Мова не залишається осторонь цього процесу.
Глобалізація – це насамперед інформаційна взаємність, а

Віртуальний годинник: 12, 9, 6, 3, 0, 3, 6, 9, 12 PM

ПУСК АКТУАЛЬНО - Web... Документ - Microsoft

Словник - Windows Internet Explorer

http://www.gbozova.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&Itemid=71

СЛОВНИКИ

З енциклопедії «Українська мова»
Словник, лат. (ступіньний словник): порід української мови та культури
Словник України on-line: словникові, синоніми, фразеологія
Словотвір (українськo-російськo-фразеологічний, фразеологічний, крплатик вислова, українськo-російськo- словникові, синоніми, вищових слів, словник статистичних термінів, соціокультурних термінів, ширшої обробковості та ін.)
Розширений словник орфографічний, вищових слів, синоніми, фразеологічних словників, суцільна та ін.)
Словник на проку або (відкритий, частковий, семантичний, виправлене суцільно та ін.)
Словник англійсько-український
Українсько-англійськo- словник
Перекладач
Російсько-українськo- словник
Білоруськo- словник
Білоруськo- словник 2
Словник жаргонної лексики української мови
Словник Тернівська неологічної комунізації
Українськo-російськo- словник нових і фразеологічних виражень
Короткий словник вступних та перекладацьких термінів
Словник стилістичних термінів
Словник термінів
Словник літературознавчих термінів
Словник новітніх термінів
Терминологічний словник
Терминологічний словник-довідник (Л.Коваленко)
Російськo- українськo- словник термінів
Словник російськo- педагогічних понять і термінів
Поліграфічний словник
Словник символів
Велика чи мала літра: словник-довідник
Довідник на дозволу, або д(н) на (у) в розмовно-вдітну
Словник синонімів української мови
Зв'язки. Правильні: імен та та багатослівні
Біблійний словник
Словник античної інформації
Зв'язаний словник застарілих та мовознавчих слів
Словник-довідник українських термінів
Російськo- українськo- словник науковий і технічний новий
Короткий словник авторської
Словник-англійськo- (Ю.Гнатівки)
Культурна мовна на широкі
Українськo- англійськo- словник-довідник
Словник вступних термінів
Терминологічний словник
Терминологічний словник

Віртуальний годинник: 12, 9, 6, 3, 0, 3, 6, 9, 12 PM

ПУСК Словник - Windows... Документ - Microsoft